

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.III.37.632/2024/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Bérces Nóra bíró, Dr. Kovács András bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

Az I. rendű felperes: felperes1 (cím1)

A II. rendű felperes: felperes2 (cím2)

A felperesek képviselője: Szekeres és Szováti Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: Dr. Szekeres Csaba, cím3)

Az I. rendű alperes: Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal (cím4)

Az I. rendű alperes képviselője: kamarai jogtanácsos1

A II. rendű alperes: a Magyar Állam nevében eljáró Építési és Közlekedési Minisztérium (cím5)

A II. rendű alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: kisajátítási ügyben indult jogvita

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: a II. rendű alperes, 36. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: a Győri Törvényszék 2024. június 27-én kelt 9.K.700.581/2023/35. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 9.K.700.581/2023/35. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 127.000 forintban, a II. rendű alperes költségét 200.000 forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A Projekt megvalósítása érdekében a II. rendű alperes jogelődje nyújtott be kérelmet az I. rendű felperes tulajdonát képező és a II. rendű felperes hasznélvezeti jogával terhelt települési hrsz1 helyrajzi számú, szántó művelési ágú ingatlan 4.654 m² területe kisajátítása iránt.

[2] Az I. rendű alperes a kisajátítás iránti kérelemnek a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 3. § (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban, továbbá 4. § (1) bekezdés d) pont dd) alpontjában meghatározott feltételek fennállta okán helyt adott. A felpereseket megillető kártalanítás mértékének megállapítására előzetesen az Kft.1-t (a továbbiakban: Szakértő1.) rendelte ki. Figyelemmel azonban arra, hogy a Szakértő1. szakvéleményének hatályossága lejárt, az I. rendű alperes igazságügyi szakértő (a továbbiakban: Szakértő2.) kirendeléséről intézkedett.

[3] Az I. rendű alperes eljárását időközben felfüggesztette, amely felfüggesztő végzést a Győri Törvényszék megsemmisített és az I. rendű alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Miután azonban az eljárás felfüggesztésének időtartama alatt a Szakértő2. szakvéleménye is hatályát veszítette, az I. rendű alperes a Szakértő2.-t szakvéleményének aktualizálására hívta fel.

[4] Az I. rendű alperes GY/05/242-30/2020. számú határozatában az ingatlant a Magyar Állam javára közlekedési infrastruktúra közérdekű célra kisajátította. Egyidejűleg a felperesek új szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát elutasította. A kártalanítás összegét összesen 7.102.004 forintban állapította meg akként, hogy az I. rendű felperes tulajdonost 5.326.503 forint, míg a II. rendű felperes hasznélvezeti jog jogosultat 1.775.501 forint illeti meg.

A kereseti kérelem

[5] A felperesek a kártalanítás összegét vitatva keresettel támadták az I. rendű alperes határozatát kérve annak megváltoztatását oly módon, hogy a bíróság kártalanításként összesen részükre 19.332.716 forintot állapítson meg és a II. rendű alperest kötelezze 12.230.712 forint többletkártalanítás megfizetésére. Másodlagos kereseti kérelmük az I. rendű alperes határozatának hatályon kívül helyezésére és az I. rendű alperes új eljárásra kötelezésére irányult. Keresetlevelükben szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt is tettek.

A jogerős ítélet

[6] A törvényszék ítéletével az I. rendű alperes határozatát a kártalanítás összege tekintetében megváltoztatta oly módon, hogy az I. rendű felperesnek járó kártalanítás összegét 17.812.500 forintban, a II. rendű felperesnek járó kártalanítás összegét 5.937.500 forintban állapította meg. Egyidejűleg felhívta a II. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperes részére 12.485.997 forint, továbbá a II. rendű felperes részére 4.161.999 forint többletkártalanítást.

[7] Az eljárás bíróság döntését alapvetően a Kstv. 9. § (1), (3) és (4) bekezdésére, 19. § (1) bekezdésére alapította. Vizsgálta, hogy az I. rendű alperes eljárása ellentétben állt-e a kisajátítás tárgyában kialakult bírósági gyakorlattal, nevezetesen a Kúria Kfv.II.39.363/2006/7., Kfv.II.37.174/2014/8., Kfv.II.37.524/2013/9. és Kfv.III.37.013/2012/11. számú eseti döntésében foglaltakkal. Vizsgálta továbbá a kisajátítás tárgykörben a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának összefoglaló véleményében foglaltak teljesülését.

[8] A felperesek indítványára a per során 10. sorszámú végzésével személy1 termőföldforgalmi igazságügyi szakértőt és személy2 igazságügyi szakértőt (a továbbiakban: Szakértő3.) rendelte ki. A Szakértő3. feladatává tette a kisajátítással érintett ingatlan kártalanítási értékének meghatározását. A Szakértő3. szakvéleménye megállapításaira alapítottnan rögzítette, hogy a szakértői véleményben felhasznált ingatlanok az alkalmazott korrekciók figyelembe vételével alkalmasan voltak arra, hogy a szakértők a perrel érintett ingatlan tényleges forgalmi és kártalanítási értékét megállapítsák.

[9] A törvényszék megállapította, hogy a peres eljárás során keletkezett szakvélemény tartalmazza a jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeket, az nem homályos, önmagával, illetve a perbeli iratokkal nem ellentétes, helyességéhez nyomatékos kétség nem fér, ezért aggálytalannak volt tekinthető.

[10] Ezen aggálytalan szakvéleményre alapítottnan a Kstv. 9. § (1), (3), (4) bekezdésében és 19. § (1) bekezdésében foglaltakra a perrel támadott határozatot a tisztázott tényállás mellett megváltoztatta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 121. § (1) bekezdés a) pontja szerint a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[12] Kifejtette, a Kstv. 9. § (1) bekezdése értelmében a kisajátított ingatlan tulajdonosát a tulajdonjoga elvonásáért, az ingatlanon fennálló jog jogosultját pedig ezen joga megszűnéséért teljes, azonnali és feltétlen kártalanítás illeti meg. Az Alaptörvény 13. cikk (2) bekezdéséből, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi C. törvény 5:43. § (1) bekezdéséből és a Kstv. 1. § (1) bekezdéséből fakadóan a tulajdonjog csak kivételesen vonható el, a kisajátítási törvényben meghatározott közérdekű célból, feltételekkel és módon, teljes, azonnali és feltétlen kártalanítás mellett. Ezen kártalanítás alapja a tényleges kár.

[13] Az egyesített peres szakvéleményen alapuló törvényszéki és felperesi érveléssel szemben a reparáció kizárólag az ingatlan tényleges mezőgazdasági jellegű használatából kiinduló megtérítésére vonatkozhat. Ugyanakkor a Kstv. 9. § (3) bekezdés a) pont helyes értelmezése a kártalanítás összegének megállapítására vonatkozóan ad iránymutatást. A tulajdonos az ingatlan kisajátításkori forgalmi értékével egyező kártalanításban kell részesülnön. Következésképpen a kisajátítás időpontjához közelebbi érték adatokat kell összehasonlító adatként figyelembe venni.

[14] A forgalmi érték meghatározása azonban szakkérdés. A Kp. 80. § (1) bekezdés második mondata szerint a perben ugyanazon szakkérdés tárgyában szakértőként elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő jár el. A Kp. 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 315. § (1) bekezdése alapján új szakértő kirendelésére csak akkor van lehetőség, ha a

kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos és ez az aggályosság a szakértő által adott felvilágosítás ellenére sem kiküszöbölhető.

[15] A Kp. rendelkezéseinek figyelembe vételével a szakértői bizonyítást ekként kellett volna lefolytatni, új szakértő kirendelésére akkor kerülhetett volna sor, ha nincs olyan szakvélemény, amely alkalmas lenne a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelő ítéleti pontosságú érdemi döntés meghozatalához.

[16] Kifejtette, a törvényszék jogerős ítélete ellentétes jogértelmezést tartalmaz a Kúria Kfv.37.777/2023/10. számú ítélet [41] pontjától, Kfv.37.427/2023/5. számú ítélet [26] pontjától, Kfv.II.37.087/2017/13. számú ítélete [37] pontjától, illetve a 16/2010. (XI. 8.) KK vélemény 1. pontjától. A jogerős ítélet ellentétben áll a Kúria ezen döntéseivel, ugyanis az ítélet alapjául szolgáló szakvélemény adatai nem felelnek meg az időbeli feltételnek. Az ingatlanok jellegüket tekintve – különösen azok mérete, használati jellemzőjük, fekvésük miatt – összehasonlításra sem minősültek alkalmasnak.

[17] A jogerős ítélet jogértelmezése helytelen azáltal, hogy a Kstv. 9. § (3) bekezdésében rögzített értékelési szempontok megfelelő alkalmazása sérült.

[18] A szakvélemény érdemi megállapításait vitatva kifejtette a II. rendű alperes, hogy a szakvélemény kifogásolható az általa hivatkozott hiányosságok és tartalmi aggályok folytán, ezáltal az a Pp. 316. § (1) bekezdésének b), c) és d) pontjai szerint aggályos, az ítélet alapjául nem szolgálhatott volna. Ezek a kifogások, szakmai hibák nem korrigálhatók, nem helyettesíthetők, adatai nem pótolhatók, vagyis teljesen új szakvélemény elkészítését tennék szükségessé.

[19] Felülvizsgálati ellenkérelmükben a felperesek a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozták. Előadták, hogy a megelőző eljárásban kirendelt Szakértő2. szakvéleménye olyan mértékben volt aggályos, hogy új szakértő kirendelését kellett indítványozniuk. A keresetben feltárt ellentmondások tisztázására kizárólag a Szakértő3. kirendelése volt alkalmas bizonyítási eszköz. Ellenben a Szakértő3. összehasonlításra alkalmas ingatlanadatokkal dolgozott, szakvéleménye az ítélet alapjául szolgálhatott.

Döntés a befogadásról

[20] A Kúria Kfv.III.37.632/2024/2. számú végzésével a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét a Kp. 118. § (1) bekezdése a) pont ad) alpontja alkalmazásával befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felülvizsgálati kérelem – az alábbiak okán – alapos.

[22] A felülvizsgálati eljárás kereteit a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem jelöli ki. A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[23] A Kúria mindenekelőtt a II. rendű alperes Kp. 80. § (1) bekezdésének sérelmét állító azon hivatkozását vizsgálta, miszerint a perben ugyanazon szakkérdés tárgyában

szakértőként elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőnek kellett volna eljárnia.

[24] A Kp. hivatkozott rendelkezése értelmében a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményének minősül.

[25] A Kúria rámutat arra, hogy a Kp. – szemben a Pp. szakértői bizonyítási szabályaival – 80. §-ában a megelőző eljárásban kirendelt szakértő perbeli alkalmazásáról – sajátos szabályként – külön rendelkezik. A Kp. a megelőző eljárásban kirendelt szakértő elsődleges szerepét szabályozza, amikor leszögezi, hogy szakvéleménye a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményének minősül. A jogszabály deklarálja azt is, hogy a perben ugyanazon szakkérdés tárgyában szakértőként elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazandó.

[26] A megelőző eljárásban kirendelt szakértő perbeli alkalmazására vonatkozó Kp. szabályozásról bírói kezdeményezésre az Alkotmánybíróság is állást foglalt 5/2020. (I.9.) számú határozatában.

[27] Az Alkotmánybíróság e döntésében leszögezte, hogy a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazása különbözik a Pp. 270. §-ában rögzített más eljárásban keletkezett szakértői vélemény alkalmazásától. A Kp. és a Pp. szakértői bizonyításra vonatkozó rendelkezései nyomán kiemelte, hogy a peres felek nincsenek elzárva attól, hogy a közigazgatási perben a hatóság által kirendelt, és a perben is szakértői státusszal rendelkező szakértő szakvéleményének megállapításait a Pp. általános szabályai szerint kifogásolják, így adott esetben a hatósági eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének aggályossága a Pp. általános szabályai szerinti rendben, másik szakértő kirendeléséhez vezethet.

[28] Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, a szabad bizonyítás elvét, valamint a szakértőkre vonatkozó bizonyítás Pp. és Kp. rendelkezéseit vizsgálva hangsúlyozta, hogy az ügyfél a közigazgatási per oldaláról nézve nem a megelőző eljárás elszenvedője, hanem annak aktív jogokkal felruházott részese, így már a közigazgatási szakaszban lehetősége van a szakértői bizonyítással kapcsolatos nyilatkozatai, észrevételei megtételére.

[29] Önmagában a közigazgatási eljárás során eljáró szakértő perbeli szakértőként történő figyelembe vétele nem ütközik alkotmányos követelménybe. A közigazgatási perben eljáró bírónak a per sajátosságából adódóan nemcsak a szubjektív jogvédelem, hanem az alkotmányos rendeltetése alapján a közigazgatás feletti törvényességi felülvizsgálat is feladata, ezért az eljárás és a bizonyítás céljának is ehhez kell illeszkednie. A hatóság döntését közvetlenül befolyásoló szakkérdés esetén a megelőző eljárásban tett szakértői megállapítások a Kp. 80. § (1) bekezdés második mondatában foglalt rendelkezések figyelembevételével is kifogásolhatók, a megelőző eljárásban benyújtott szakvélemény esetleges ellentmondásai, hiányosságai a közigazgatási perben a szakértő további szóbeli vagy írásbeli szakvéleményével tisztázható, így a peres eljárásra pozitívan hathat, hiszen nem feltétlenül eredményez költségtöbbletet és nem növeli szükségtelenül a pertartamot.

[30] A Kp. ezen szabályozása nem akadályozza azt, hogy a bíróság elvégezze a közigazgatási döntés törvényességének teljes körű vizsgálatát, ideértve a támadott szakértői vélemény tartalmát is. A támadott fordulat nem zárja ki új szakértő kirendelésének indítványozását abban az esetben, ha a szakértő által adott kiegészítés, felvilágosítás sem szünteti meg a peres fél kellően alátámasztott aggályait. A Kp. és a Pp. szabályai alapján a szakértői vélemény megkérdőjelezhető, újabb szakértő kirendelése nem tiltott, vagyis nincs kivéve a bizonyítékok rendszeréből.

[31] A bizonyítékok értékelésekor a közigazgatási perben eljáró bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy közigazgatási ügyekben a közigazgatási szerv által már meghozott és indokolt határozatokat vizsgál felül, bizonyítékok újraértékelése esetén a bírói döntés indokolásának ki kell térnie a közigazgatási döntés indokaira és azok cáfolatára, ha szükséges.

[32] A Kúria mind az e kérdéskörben kialakult egységes, következetes gyakorlata (Kfv.II.37.594/2019/8., Kfv.III.37.015/2020/10.) mind az Alkotmánybíróság fenti döntésének tükrében rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróságnak a határozat jogszerűségével összefüggésben az annak alapját képező szakértői véleményről is állást kell foglalnia, hogy az aggálytalannak tekinthető-e, ezáltal az bírói döntés alapjául szolgálhat-e vagy sem.

[33] Mindez azt jelenti, hogy a Kp. által bevezetett eljárási sorrend alapján a közigazgatási döntés alapjául szolgáló, a hatósági eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményének vitatása esetén első körben ezt az igazságügyi szakértőt kell kirendelni a perben, és vele kell megkísérelni a keresetben vitatott kérdések tisztázását.

[34] Ha ezt követően a bíróság megítélése szerint a szakvélemény aggályos, akkor fel kell hívnia a bizonyításra köteles felet, hogy új szakértő alkalmazása szükséges. Indítványára a bíróság egy másik igazságügyi szakértőt rendel ki a Pp. szabályai szerint. Ettől az eljárási rendtől abban az esetben lehet eltérni, ha a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye oly mértékben aggályos, homályos, önmagában, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy egyébként nyomatékos kétség fér a helyességéhez, hogy annak kiegészítésétől sem várható bizonyítékként értékelhető szakvélemény. Ez esetben már első lépésben lehetőség van új, azaz nem a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő bevonására (Kfv.III.37.015/2020/10.).

[35] A Kúria ezt az eljárási rendet megerősítette a 3/2020. (XI. 9.) KK véleményében is, amikor rögzítette, hogy a közigazgatási perben a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő alkalmazásától akkor tekinthet el, ha a felperes az igazságügyi szakértő szakvéleményének aggályosságát sikerrel valószínűsíti. A Kp. 80. § (1) bekezdés második mondatának „első sorban” kitétele a bírói mérlegelés körébe utalja a megelőző eljárásban kirendelt szakértő által adott szakvélemény aggályosságának megítélését. A mérlegelés feltétele az, hogy a szakkérdésben a felperes a korábbi szakértői álláspont helyességét kellő mélységben és megalapozottsággal aggályossá tudja tenni, s az ehhez szükséges bizonyítékokat is előterjeszti.

[36] A perbeli esetben azonban nem állapítható meg, hogy az eljáró bíróság aggályosnak tartotta-e a megelőző eljárásban kirendelt szakértő (Szakértő2.) szakvéleményét.

[37] A per irataiból mindösszesen az derül ki, hogy az eljárás felfüggesztését, majd folytatását követően a felperesek 2023. május 25-én érkezett beadványukban elsődlegesen indítványozták a Szakértő3., másodlagosan új szakértő kirendelését. A II. rendű alperes 2023. szeptember 6-i beadványában a Kp. 80. §-ára hivatkozással vitatta új szakértő kirendelésének jogszerűségét, a megelőző eljárásban eljáró Szakértő2. személyes meghallgatására tett indítványt.

[38] A perben 2023. szeptember 19-én tartott tárgyaláson az I. rendű alperes is ellenezte a Szakértő3. kirendelését, felhívta a figyelmet arra, hogy a Kp. 80. § (1) bekezdése értelmében a megelőző eljárásban kirendelt szakértőt kell felhívni szakvéleménye kiegészítésére, módosítására.

[39] Ezt követően az elsőfokú bíróság anélkül, hogy a Szakértő2 szakértői véleményét értékelte volna, a felperesek bizonyítási indítványának helyt adott és 10. sorszámu végzésével szakértői bizonyítást rendelt el, amelynek elvégzésére és a szakvélemény előterjesztésére a Szakértő3-at hívta fel. A szakértők feladatává tette, hogy határozzák meg a kisajátításról szóló határozat meghozatalának időpontjára nézve a kisajátítással érintett kártalanítási értéket,

annak egyedi jellemzői és a fennálló korrekciós tényezők figyelembevétele mellett olyan összehasonlító adatok közlésével és értékelésével, amelyek a perbeli ingatlan érték meghatározó jellemzőivel azonosak, belterületi, szántó művelési ágúak.

[40] A Kúria hangsúlyozza, a bíróságnak ítéletében a szakvéleményt – mint bizonyítékot – a többi bizonyítékhoz hasonlóan értékelnie kell. A bíróság hivatalból is vizsgálja, hogy a szakvélemény aggályos-e, ha igen, úgy erre fel kell hívnia a felek figyelmét [Pp. 317.§ (1) bekezdés d) pont] és csak ezt követően kerülhet sor a szakvélemény kiegészítésére [Pp. 313. §], majd ennek esetleges eredménytelenségét követően a további indítványok megtételére. A bizonyító nincs elzárva tehát attól, hogy vitassa a megelőző eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének tartalmát, ugyanakkor a Pp. 317. § (1) bekezdés d) pontja szerint a bírónak a pervezetés keretében fel kell hívnia a fél figyelmét, ha a szakvélemény aggályosságát észleli.

[41] A Pp. 316. §-a kifejezetten rendelkezik arról, hogy a kirendelt szakértő szakvéleménye mely esetben tekinthető és tekintendő aggályosnak, így, ha az hiányos, homályos, ellentmondásos, vagy egyébként kétséges. Ez utóbbi eset azt jelenti, hogy a szakvélemény abban az esetben is aggályos, ha ugyan nem hiányos, nem homályos, nem ellentmondásos, azonban a per adatait, a szakvélemény egyedi sajátosságait figyelembe véve a bizonyítékok alapján a bíróságnak nyomatékos kétsége áll fenn a szakvélemény helyességével kapcsolatban. Ezért a bíróságnak mindig egyedileg, a körülményeket és a szakvéleményt értékelve kell állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a szakvélemény helyességéhez nyomatékos kétség fér-e.

[42] Annak ellenére, hogy a II. rendű alperes még eljárás szabálytalansága miatti kifogásként is megfogalmazta a Szakértő2. kirendelésének hiányát, az I. rendű alperes kifejezetten a Kp. 80. §-ára hivatkozással vitatta a Szakértő3. kirendelését, az eljárás ezen eljárási kifogásait nem bírálta el, az új szakértő kirendelésére vezető eljárását nem indokolta, az eljárás szabálytalansága miatti kifogás elintézésére sem tett intézkedést. Végül a Szakértő3. szakvéleményére alapítottan ítéletet hozott az ügyben, amely döntés semminemű indokolást nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a megelőző eljárásban kirendelt Szakértő2. szakvéleményét miért nem fogadta el, őt szakértőként miért nem rendelte ki, a szakvéleménye kiegészítésére, módosítására miért nem hívta fel.

[43] Az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna a Szakértő2 szakvéleményét, amennyiben úgy ítéli meg, fel kellett volna hívnia a peres felek figyelmét arra, hogy a megelőző eljárásban kirendelt Szakértő2 szakvéleményét aggályosnak találja és ezt követően – erre irányuló indítvány esetén – sor kerülhetett volna a szakvélemény kiegészítésére, a szakértő meghallgatására, és csak ennek esetleges eredménytelenségét követően a további indítványok megtételére, amit azonban a törvényszék elmulasztott. Rámutat a Kúria arra is, a törvényszék az elsőfokú ítéletben sem adott számot arról, hogy miért tekintette a megelőző eljárásban kirendelt Szakértő2 szakértői véleményét aggályosnak és miért került sor új szakértő kirendelésére a perben.

[44] Ezen, az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértés okán a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapulvételével hatályon kívül helyezte, az eljárás bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[45] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak a felperesek keresetében megjelölt jogsérelmek mentén első körben értékelnie kell a Szakértő2. szakvéleményét és amennyiben szükséges szakvéleménye kiegészítésére, módosítására kell felhívnia az eljárás szakértőt. Ha az átdolgozott szakvélemény alapján is úgy ítéli, hogy annak hiányossága nem pótolható, vagy ahhoz továbbra is nyomatékos kétség fér, úgy a felek indítványára másik szakértő kirendelésére kerülhet sor.

[46] Ha az az álláspontja, hogy a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye oly mértékben aggályos, homályos, önmagában, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, vagy egyébként nyomatékos kétség fér a helyességéhez, hogy annak kiegészítésétől sem várható bizonyítékként értékelhető szakvélemény, akkor lehetőség van első körben is új igazságügyi szakértő bevonására. Erről azonban a pervezetés körében a feleket tájékoztatnia kell és ítéletében részletesen köteles indokolni.

A döntés elvi tartalma

[47] *A közigazgatási határozat alapjául szolgáló, a hatósági eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményének vitatása esetén első körben ezt az igazságügyi szakértőt kell kirendelni a perben, és vele kell megkísérelni a vitatott kérdések tisztázását.*

[48] *Ha ezt követően a bíróság megítélése szerint a szakvélemény aggályos, akkor fel kell hívnia a bizonyításra köteles felet, hogy új szakértő alkalmazása szükséges.*

Záró rész

[49] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 107. § (1) bekezdése alapulvételével tárgyaláson kívül bírálta el.

[50] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése, valamint 82. § (3) bekezdése értelmében a peres felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét megállapította. A Kúria a II. rendű alperes által felszámított 340.000 forint perköltség összegét mérsékelte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint figyelemmel a felülvizsgálati kérelem és válaszirat terjedelmére, tartalmára, a tárgyaláson kívüli eljárásra és a kifejtett jogi tevékenységre.

[51] A felmerült költség viseléséről az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie a Kp. 110. § (3) bekezdése szerint.

[52] A Kúria végzése ellen felülvizsgálatnak a Kp. 116. § d) pontja szerint nincs helye.

Budapest, 2025. február 5.

Dr. Sperka Kálmán s. k.

a tanács elnöke

Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó s. k.

előadó bíró

Dr. Bérces Nóra s. k.

bíró

Dr. Kovács András s. k.

bíró

Dr. Sugár Tamás s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő